

Буйрукъ Къабарты-Малкъарда аскерчилени тау болумлада кыулукъ этиуге хазырлау ара къураллыкъды

Росейни премьер-министри Дмитрий Медведев Къабарты-Малкъар Республикада Терс-Къолда аскерчилени тау болумлада кыулукъ этиуге хазырлау ара къуралуу юсюнден буйрукъга къол салганды. Документ праволу информацияны официал интернет-порталында басмаланганды: www.pravo.gov.ru.

«РФ-ни Къорулау министерствосуну «Тау болумлада адам кесин къыйал жюрютюрге кереклисине эмда сау къалырга юйретрик «Терс-Къол» ара» федерал къырал казна учрежденисын къуаргъа, аны штат саны 200 адамдан кеп болмазгъа деп тохташдырыгъа», деп айтылады буйрукъда.

Араны баш борчу РФ-ни Сауттанган аскерлерини аскерчилени тау жерледе кыулукъ этиуге хазырлау.

Информгентстволаны материалларына кёре.

Жыйылыу Тизгинликни бла тазалыкъны жаланда бирден кюч салып жалчытыргъа онг баргъы

КЪМР-ни Табиғат байлыкълары эм экология министрствосунда ведомствону башчысы Битийланы Хакими башчылыгы бла Къабарты-Малкъар Республиканы муниципал къуралууларыны санитар болумларын тинтген ведомстволар арылы комиссияны жыйылыу болгъанды. Анда 2016 жылны IV кварталыны эсеплери сызоплендиле эмда къыйал ишле тамамланганына къаралганды. Кенгеше ведомстволар арылы комиссияны къаууму, жер-жерги администрациялары башчылары бла келечилери, министерствону бөлкомлерини таматарлары къатышганды.

Аны башлай, министр Битийланы Хаким республиканы таматарлары экология жаны бла къорккыулуулукъга улуу мағназана бергенлерини, аны къорулаууну къыйалгъа амаллары табары деп, аллай борч салганын чертип айткъанды. Комиссияны ишине багъа бере, ол аны иги санганды. Быйыл Экологияны жылы болганын эсептип, министерство тамамланлыкълары ишени энчи планын жарашдыргъанын аны ведомствону кыулукъ этиуге хазырлау пунктдан къуралганын билдиргенди.

Аладан эхиси уа Федерал мағнаханалыдына: Экологияны жылына атап Минги таугъа ёрле эмда Урван районда кир-кипчикни жыйгъан эмда айыргъан башчысы Юрий Кокос жосини Посланисында табиғатны саклау ишге улуу эс бурурга ёрекликсини айырып айткъанды. «Биз келер тёлонеке къудуретибизни ариулай, тазалай да сакларгъа сое эсек, къолбундан келгени амалгъа керекбиз. Бек алгъа уа жамуръбызны, ботюкда ёсеп келген тёлоню, экология жаны бла адыл-къылыгъа юйретирге тийишбиз», - дегени министр.

Республиканы жер - жерлеринде 2016 жылда санитар болумну юсюнден а ведомствону башчысыны орунбасары Олег Коновалов билдиргенди. Ол докладын Налчык шахарда эмда аны тийресиенде беш элде: Хасанида, Акъ-Сууда, Кенжеде, Адиохда, халланы юсперинден айткъанды башлагъанды. Суула сакланган зоналада болум осал эди да, озган жылы тёрлючю кварталында Акъ-Сууда Серная орамдан къалгъанла тап халгъа келтирилгендиле. Кенже элге баргъан бетон жолну жанында иги кесек замандан бери багуш тёлонеп турган эди да, ол да жокъ этилгенди. Жыйыгъан кир-кипчик замандан келтирмейдиле деп, жаланда бир тарыгъуы келгенди.

Доклады Прохладныде санитар болумну тап халда туугъа «Таза шахар» къырал организация эмда энчи предприниматель А.Гавриш себеп болгъанын айтып, ислоп этгенди. Мында дагында темир сыныкка алган пункт, къалган-къулгъанланы айыргъан энци ыз да ишлейдиле. Шахарны жеринде кир-кипчикни жыйгъа 440 контейнер, 51 бункер да барданы. Магъа чережи, Комсомольск кёлню жагълары да тизгинликде. Алай сууны тазалаган сооруженилги да эски болгъанды.

Прохлада району элперинде да хал тозелгени белгиленгенди. Мында жашагъанланы къайгъарыулуулукъларында юлго алырдычы. Ала «Тазалыкъны коллерин» дайым бардырып тургъанды. Ала а кесини хайырлыгъа кёргозмей кюймагъанды. Жаланда бир ненчасында, ол санда Дальноеде, Къааргъачда, Красносельскоеде, Ульяновскоеде, Заречноеде багушну жыйгъа, ташыра мадарла этилгендиле.

Доклада республиканы муниципал районларыны асламысында кир-кипчикни чыгъаруу, тазалыкъны саклау игиленинди да белгиленгенди. «Болса республиканы шахарлары, районлары, эллери да тазалыда, экологияга заран келтирмейдиле деп таукел айталыкъ тыйлобоз, - дегени министри орунбасары. - Коммунал молкдан чыккъан зыбыр къалып къулгъанла толунай чыгъармагъана бардыла. Бир-бир череклени боюнлары тазалагъанлыкъларга, алгъа адмала жангдан багушну, кир-кипчикни тёмкезча мадарла этилгендиле».

Ахыры 2-чи бетдеди.

Ачылыу Юрий КОКОВ: Ючюнчю Къыш битеудуния аскер оюнланы спорт оту Элбурсуда жандырылгъаны республикабызгъа иги белгили эм уллу сыйды

Ючюнчю Къыш битеудуния аскер оюнланы оту Элбурсуда жандырылгъанды. Альпинистлени къауумунда Европаны эм бийик тёрпесине Къабарты-Малкъардан гёжёр, Риоде-Жанейрода Олимпиаданы кюмюш призёру, Росейни спортну сыйлы устасы Аниуар Гаеуев да чыккъанды. Ючюнчю Къыш битеудуния аскер оюнланы спорт оту Элбурсуда жандырылгъаны, деп белгиленгенди республиканы Башчысы Юрий Кокос, Къабарты-Малкъаргъа ашы белгиди эм уллу сыйды. «Иланана, Сочиде бардырыл-

лыкъ спорт форумда бизни спортчуларыбыз, ишексиз хорламлагъа жетип, росей армияны дунья башында бек юкю болганын энита да бир кере кёргозторюкдоле», - деп чертгенди регионун таматасы.

Биринчи Къыш битеудуния аскер оюнла 2010 жылда Аоста шахарда (Италия) ётгендиле, экинчилери - 2013 жылда Анси шахарда (Франция). 2015 жылны май айында Аскер спортну халкъла аралы советини 70-чи Генеральный Ассамблеясыны Кувейтде жыйылыуна къатышкан аланы къуаргъа эркиликчи Сочиге бергендиле.

2017 жылны 22 февралдан 28 февралына дери бардырыллыкъ эришулеге дуньяны алтымш къыралындан төрт мингден артык спортчу къатыштырылды. Аскер оюнланы келеринде жети дисциплинада саугъала ючюн эриширдикле - биатлонда, лыжа гонкалада, тау-лыжа спортда, ски-альпинизмде, шорт-трекде, къалгъа ёрлеуде эмда лыжалада жол табып барыуда.

КЪМР-ни Башчысыны бла Правительствосуну пресс-службасы.

Лескен району Анзорей элини бир кесегинде бир-бир ишлеге чек салыу (карантин тохташдырыуу) юсюнден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны БУЙРУГУ

Лескен району Анзорей элинде къутурган аурудан ауругъан мал ачыкъланганы бла байламлы, Росей Федерацияны «Ветеринарияны юсюнден» 1993 жылда 14 майда чыгъарылгъан 4979-1-чи номерли Законну 17-чи статьясына тийишликте эмда Къабарты-Малкъар Республиканы Ветеринария управленясыны башчысыны 2017 жылда 7 февралда чыгъарылгъан 38/02-223-чо номерли оюнуна таянып, къутурган ауруну терк окуна тунчукдуруу муратда:

1. Лескен району Анзорей элинде Осеинская, А.Х.Кажаров, Хорлам эмда Ленин аты орамлада бир-бир ишлеге 60 кюнне чек салыу.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы Нальчик шахар, 2017 жыл 9 февраль, №9-РГ

Нальчик шахар округда терек бахчаланы «Ошмахо» биригулерини тийресиинде бир-бир ишлеге чек салыу (карантин тохташдырыуу) юсюнден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны БУЙРУГУ

Нальчик шахар округда терек бахчаланы «Ошмахо» биригулерини тийресиинде къутурган аурудан ауругъан мал ачыкъланганы бла байламлы, Росей Федерацияны «Ветеринарияны юсюнден» 1993 жылда 14 майда чыгъарылгъан 4979-1-чи номерли Законну 17-чи статьясына тийишликте эмда Къабарты-Малкъар Республиканы Ветеринария управленясыны башчысыны 2017 жылда 6 февралда чыгъарылгъан 38/02-201-чи номерли оюнуна таянып, къутурган ауруну терк окуна тунчукдуруу муратда:

1. Нальчик шахар округда терек бахчаланы «Ошмахо» биригулерини тийресиинде бир-бир ишлеге 60 кюнне чек салыу (карантин тохташдырыуу).

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы Нальчик шахар, 2017 жыл 9 февраль, №9-РГ

Байламлыкълар Тилеклеге эс бурулмай къалмайды

Озган жылы ичинде Черк району администрациясыны башчысы Муртазаны Бористе торло-торлю жумушлары бла 209 адам келген эди. Районда жашагъанланы тилеклери, соррулары, сурамлары да кеп торлю эдиле. Аланы араларында жашу болумларын игилендирууню, ыркысы болушулукъ этиуню, кой ишлерге жер берилууню, иште салыууну излетууню, башка жырмалары бла келгенле да болгъанды.

Хар бирине консультация, юридикский эмда башка болушулукъ этилгенди. Бир-бир жумушланы уа тамамларгъа район администрацияны бөлкомлерини башчыларына буорлгъанды, шарт болжалла да салынды.

Дагында къыйан жашу болумгъа тошнгенле болушулукълар деп районда 2014 жылдан бери Коммерциялы болмагъан жан-даруулукъ фонд ишлейди. Анга ака районда болган организациялардан, энчи иели предпритияладан жаңдаурулукъ халда

этирлюледди. Битеу да Фонду юсю бла районда жашагъан 190 адамгъа эки миллион сомдан аслам колешкигенди.

Быйлыны январь айында уа району башчысы бла торло-торлю тилеклери, тарыгулары бла да отуздан артык адам тобегенди. Аланы асламысыны жумушларына кёре тийишли оюнула эмда мадарла этилгендиле, деп билдиргенди Черк району администрациясыны пресс-службасындан.

Бизни корр.

Кенгеш Сабанчылагъа - себеплик

КЪМР-ни Эл мюлк министрствосунда республиканы агропрмушленый комплексинде инвестицияла эм инновацияла воросла бла байламлы кенгеш бардырылганды, деп билдирдиле министрствону пресс-службасындан.

Кенгеше КЪМР-ни Башчысында инвестицияла эм жангыртыу проекте жаны бла энчи келечиси Хачим Кармоков, Правительство Председателини биринчи орунбасары - эл мюлк министри Сергей Говоров, КЪМР-ни экономиканы айныту жаны бла министр Рахманлы Борис, агропритияланы, Россельхозбанкны, Сбербанкны республиканы, СФРБАНКНЫ таматарлары къатышгандыла.

Жыйыгъанлагъа Къабарты-Малкъарда боюнлюкде жашауда бардырылгъан «Сади Баксана», «Овоши Юга», «Асыл-Суу», «МитПланта», «Юг-Агро», «СВ-Юг» улуу инвестициялы проектени эм Нальчикде спот жарашдырыуу комбинатыны ишини юсюнден улу халпарлагъандыла. Андан сора да, жерчилдеге урунганла быйылдан башлап къыралдан къыйал болушулукъ алырга болушуларында да айтхандыла. Ол санда Россельхозбанкны бла СФРБАНКНЫ келечилери аграр бөлкомге боюнлюкде къыйал кредитле бергенлерин билдиргендиле.

Бизни корр.

Экспедиция Чирик кёл алимлени сейрсиндиргенлей турады

Орус география обществовну Санкт-Петербургда штаб-фатарында былыр Чирик кёлде экспедицияны эсеплери чыгъаргъандыла, деп билдиргендиле обществовну Суу тюрюнде тинтиуле бардыргъан арасыны пресс-службасындан.

«Чирик кёл - 2016» экспедицияга къатышканла коллегаларына эм журналистлеге бу белгиле табигъат объекти къыйал сызгенлеринден халар айтхандыла, геологлары, медиклени, водолазлары, тинтиучолени да очетларын ачыкълагъандыла. Жыйылында саулай Росейде окуна эм терен болган карст кёлню тобюню 3D модели да кергозюлген эди.

Араны специалисти айтхана кёре, экспедицияны кезиюнде кёлню тобюне водолазла төрт жокдан аслам кере тошгандыла. Торло-торлю аппаратла бла робота да къыстау къармашхандыла анда. Кёлню теренинде ары дери белгиле болмагъан кор добу табылгъанды. «Марлин-30» робот аладан бирини терениги 279 метр болганын тохташдыргъанды. Шендю ол кёлню эм терен жерине сана-

лады. Ары дери уа - 258 метр эди. - Алай дагында, биз бу белгини ахыргыгъа санамайбыз, кёлню терениги, баам, андан да уллуду, - дегени Араны башчысы Сергей Фокин. Аны оюмуна кёре, кёл кеси, аны тобу да аз-аз торлене барадыла. Тинтиуле аны бардырыласа, андан да теренде дорбуна табылларына шаныу барды. Ол а, Фокин айтхана кёре, Чирик кёлню жер башында эм терен карст кёлге санаргъа эркилик берликди. Кёлню тобюне тошген водолазлары ишлерини юсперинден аланы къауумну таматасы Сумбат Александров айтханды. «Быйлай специалистлени берены да суу тобюне турган заманлары 285 саягъаа жетгенди. Ише бир торлю чырмаулыкъ болмагъанды. Кён бизге жарыкъ тобегенди дерчады», - дегени ол.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Политика партияла Эл мюлкню айнаытууну къайгыгъысын кёрлюкдоле

«Единая Россия»ны РФ-ни Къырал Думасында фракциясыны кезиюлу жыйылыу быйыл март айда бардырылгъанды, анда эл мюлкню айнаытуу амалларына къараллыкълар, деп билдиргендиле бизге партияны пресс-службасындан.

Биз кезиуде битеу къыралда да баш мағнаыны жумуш - жаз башы обсан ишлеге хазырлауу. Аны себепи фракцияны кезиюлу жыйылыуунда эл мюлкню болумну сызюрге белгилейбиз, кенгеше

министр Александр Ткачев, жууаплы ведомстволаны келечилери да чакъырлыкъларына, дегени журналистлеге Къырал Думаны башчысыны экинчиси, «Единая Россия»ны Генеральный советини секретары Сергей Неворов. Ол билдиргенча, быйыл кенгеше регионда да къуралгъандыла. Алайла башламчылыкны партияны председатели Дмитрий Медведев этенди. «Толтуруучу власть органыны келечилери бла быйыл артында мағналы ишени бирге сюзюну, мындан ары айныуу жоларын белгилеуно, министрстволаны планла-

рын ачыкълануу хайырлыгынын кёрюбиз. Жуккъу заманда уа регионда законла чыгаруучу органдада коллегаларыбыз да быйыл жыйылыула бардырылгъандыла. Бу кюнде уа Къырал Думада партияны фракциясыны депутатларыны промшыленуу аныгъа юсюне этиуню юсюнден сорруларына жууалла берилгендиле. Узакъ болжалгъа салмай, регионда да бу теманы оздерге тийишлиди. Мартда уа, билдиргеннимча, эл мюлкню болумун сызюркибиз», - деп чертгенди Неворов.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

Тизинликни бла тазалыкны жаланга бирден күч салып жалчытырға оң барды

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

Хайрылануучулары эркинликтерин кыоруулауга эм адамны ырахатлыгына надзор этуу жаны бла федерал службаны КЪМР-де Управленисны башчысы Жирослап Пагове, сөзгө кышула, тазалыкны сактау жаны бла ишти тиешисича бардырыр ючюн, элде кир-кипчики жыржа полигонланы санын аслам этерге кереклисин эсертгенди. КЪМР-де МБД-ны жамаут низамны сактау жаны

кыралганды. Законлаға бузукулук этгенлеге тазирле салынгандыла. Ала барысы да теленгенди.

Тамара Ивановна оюм этгенден, элде санитар тазалыкны жалчытуу иште жер-жерли депутатланы кытышдырға керекди. «Ала, адамла таюбеш, халы аныгталса, хайырлы болуш эди. Жаланда суботникле бла биз проблемала кытуулалык тойлобуш», - деп кыошанды ол.

Республиканы Басма эм асламы коммукацияла жаны бла кырал комитетини таматасы орунбасары Къонакъланы Хасан республикалы газетле, телеканалла, радио да экология бла байлалы материалла, суратла басмалаганылар, кыргызстан сора да, энци орнула ишленгени, ала кыргыз, пластик шешалга, миялга деп да кыралганыларны айттып, аны ыспас этгенди.

Биттийланы Хаким а Заур Нагове кыралганы кыулганды бир бирден айтырып, жыйышдырып, республикадан чыгаргандан сора да, энци орнула ишленгени, ала кыргыз, пластик шешалга, миялга деп да кыралганыларны айттып, аны ыспас этгенди. Андан сора жыйылганга айлангып, республиканы санитар-эпидемиология болумуна дайым да кыргыз туурга, аны итилендириу жаны бла мадарланы сейлетирге чакырганды.

ХОПАЛАНЫ Марзип. Суратланы автор алганды.

бла бѐлюмюно таматасыны орунбасары Роберт Керевево участка уполномоченныйле кир-кипчики эркин этилмеген жерде атып кеткенлини ачыктау жаны бла улуу иш тамалаганыларны билдиргенди. «Биз муниципал районланы келечилери бла 61 рейд бардырганбыз, Нальчикде уа харыйлык сайын чыгъабыз. Аны бла бирге агъахалыу от шоме мюнде да кыайгырып, 32 рейд кыралганды. Экология жаны бла законлаға бузукулук этилме ючюн школлада, башха оюмде лекцияла

окууладыла, жамаут бла аныгатуу иш барды», - дегенди. РФ-ни Табийгат кылай хайрылангыгына надзор этген федерал службаны КЪМР-де Управленисны таматасыны орунбасары Тамара Шевченко бусагата санитар-экология болум РФ-дача, республикада да бек кыоркуулу чекте жетгенин чертгенди. Ол айтканга кере, озган жыл аланы махмекери жарасуу залланы жыйышдыры, тышына чыгаруу бла корошорге деп 28 лицензия бергенди. Улуу кыралган-кыулгана жаны бла 984 иште

Чирик кѐл алимлени сейирсиндиргенлей турады

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

Водолазла, объектин тинттиу бла чекленип кыалмай, кеслери бла келтирген жаңы оборудованины да сынагандыла. Сууну теренине тыошп чыкыууна халларына уа медикле дайым кѐз-кылак болуп тургандыла. Экспедици он кезуоюно юсюнден С.М.Киров атлы Аскер-медичина академияны суу туюбюнде жоюенин физиология кафедрасыны профессору, медицина илмуланы доктору Алексей Менсиков айтанды.

«Къачан эсе да бирде адам улу жерге суудан чыкыууна кылай, шѐндѐ аны туюбюнде жоюзген саулулукка бир торлю хата салмайды деп айталык тойлобуш. Ол бек кыоркуулу ишти. Бу экспедицины кезуоюнде бардырылган тинттилу тинттилуни эсеплери да аз-аздан чыгарылып башлагандыла. Аллай кыйын болумда адамны жорек-тамыр системасы кылай ишленгени юсюнден материалланы жарашдырып, белгили медицина журналлада басмалаганды», - дегенди профессор.

Чирик кѐлде ишчи баш магыанасы эмда бу экспедицине не ючюн туураганыны юсюнден Петруке кырал миллет илем университетини келечиси Николай Максимов билдиргенди. Ол кеси да Россейде карот кѐленин тинттиу жаны бла эм сынамыл эксперименттер бирине саналады. «Бу объект биринчи кѐре 1928 жылда тинттилгенди. Бизе бла озган ѐмюрно 80 жылларында мында боржон келген алимлени жууму короштенди. Бытыргыч экспедиция уа ючюночю. Алай анга дери былай улуу тинттиле бир да бардырылмагандыла», - дегенди ол.

«Биз анда, сѐз ючюн, къая туюбюне кеткен жыйгыч жер тапханбыз. Аны келир кезуиледе жик-жиги бла тинтмей болуш тойлобуш. Шѐндѐ жыйылган материалланы анализ этилип бошасла, ким биледи кылай сейирлик шартла ачыткыларны. Илмуу адамны тѐбѐредеги кызуретини тинтирге, аны юсюнден толурлак билирге, жангы билим алгырга иткенди, деп кыошанды университетини келечиси. Араны башчысы Сергей Фок а экспедицины хайырандан кѐлню теренилиги, формасын толурлак тохташдырға, аны туюбюно 3D моделин кыуарға, сууну химия кыуарамын шарт белгилерге он болганын чертгенди. Орус география обществону суу туюбюнде тинттиле бардырган арасыны спецалиметлери аны кыоруулу жаны бла жангы концепцияны кыуарганыларны да улуу иште сынагандыны.

Басмагъа УБАШАЛЛАНЫ Мурат азырлаганды.

СЕМИНАР

«Тѐгерек столла», блиц-турнирле, конференцияла

КЪМР-ни Билим беруу, илму эм жаш тѐлюно ишлери жаны бла министерствосу Россейни илмууну юнюне жоралат бардырган «Неделя науки -2017» проектин чеклеринде Экинчи Чегемни 3-чо номерли орта школунда, тамата классланы окуучулары, КЪМКУ-ну студентлери бла устазлары да кытышып, семинар бардырылганды. Аны районну Билим беруу управлениясы кыуарганды.

«Проектин баш магыанасы жаш адамланы илмуға итиндириге, школунланы арасында хушерилени ачыткыларғады, илмуу даражасын кѐторюрге, жаш тѐлюно республиканы алимлери ишлери бла шагырейлендирирге. Семинарны иши тѐрт бѐлюмге юлѐшингенди: медицина, химия бла биология, педагогика эм право, экономика. Школчула аладан кеслери бюсюрегелерине кытышхандыла.

осюнден да халпарлагандыла, мастер-классла да ѐтдоргенди. «Неделя науки-2017» проектин чеклеринде Чегем районну окуу учреждениларын-

да «Тѐгерек столла», блиц-турнирле эм конференцияла да бардырылгандыла. Алаға кѐп школду кытышханды. КУРДАНАЛЫ Сулейман.

Кѐрмюч

Россейни илмууну юнюне аталып, Къабарты-Малкыяр кырал университетде Шимал Кавказны жаш алимлери инновациялы проектлери бу кунде кѐрмючю бардырылганды. Ол КЪМКУ-ну, РФ-ни Жаш алимлери союзну регион бѐлюмюно, КЪМР-ни Жаш алимлери инновациялы советини башламчылыгы бла кыралганды. Аны баш магыанасы – кыралыбаны юг регионларында боп келген тѐлюно инновациялы ишлеге, илму эмда бийик технологиагы продукцияны жарашдырууга сейирин кыозгауду. Дагыда аны юсю бла республикага инвесторланы чакырыр умут да барды, деп билдиргенди КЪМКУ-ну пресс-службасындан.

Жангычылыктыгъа итиниуюлук

Кѐрмючге келген кыонакъланы санында КЪМР-ни Парламентини Экономика, инвестицияла эм предпринимательство жаны бла комитетини башчысы Заур Ашѐве, республиканы билим беруу, илму эм жаш тѐлюно ишлери жаны бла министрини орунбасары Артур Кажаров, Тау кырал университетини (РСО - Алания) профессору, эм молк илмуланы доктору Сарра Бекузорова, Шимал-Кавказ федерал университетини (СКФУ) доценти, техника илмуланы кандидаты Галина Данилова-Волковская бар эдиле.

Убараси Карамурзов бу магыаналы жыйлынуу алгышалу сѐзѐ бла ачканды. Ол жаш алимлеге тутхан ишленде бийик жетишимле жеткенди. «Кѐрмючю айттып айтканга улуу магыанасы барды. Ол хушерли жаш адамланы ѐсе барганыларын шарт кѐрозтеди. Сиз билимий, акыллы, кыралыны айттыгъа кюч-кыару берген аллай адамланы сынадысыз. Кыайры барсагъыз да, бизни ата журтубузу билим юну биринде эсе салмайла, анына шартталгъагъызгъа толу шынамар», - дегенди.

Заур Ашѐве, республиканы Башчысыны харжылыкъланы Посланиясында экономиканы инновациялы жаны бла айттыгъа аны магыана берилгени эсерттип, шѐндѐги кѐзгилемлеригиз бла тынчыйып кыалмагъыз, тيري болугуз, кыралыны тамблагы юнюно сиз-

Аны бир энцилиги – производствонда сырьѐ толусула хайырылып, андан тышына тѐлюнорча аѐбери да кыалмайды. «Кюн шахарны» келечилери да робототехникагы ити кѐп салып берилгени бла сейирсиндиргенди. Кеслери жарашдырган затланы кѐрозтоп, аланы юсюнден бек тынчыла халпар айтхандыла.

Битеуе проектини сюзюп бошагандан сора талла номинациялада хорлагыла бла призѐрла белгиленгенди. Алай бла, «Эм ити инновациялы проект» ючюн биринчи жерин Галина Данилова-Волковская (СКФУ), экинчи – Елена Ржевская (КЪМКУ), ючюночю уа Инна Боруквава (КЪМКУ) алгандыла. «Эм ити инновациялы проект» ючюн КЪМКУ-дан Балаланы Марина да, Беклоова Изабелла да, Дзейтова Анна да, Сулаева Мадина да, Теунова Илона да эм Хачиева Монасарат да болганды. Экинчи жерин Волгораддан кырал техника университетини студенти Лыгин Александр, ючюночю уа Джагаев Алан (ГАУ) алгандыла.

«Эм ити инновациялы проект» бѐлумде жерле былай юлѐшингенди: биринчи: Тхагаосова Аида (КЪМКУ), экинчи: Дулаѐв Туган (ГАУ), ючюночю: Алоѐв Астемир (КЪМКУ). «Эм ити бизнес башламчылык» номинацияда КЪМКУ-ну студенти Мамайлану Кыуанч алчы болганды. Экинчи эм ючюночю жерле уа Карданов Мусадинге (КЪМКУ) бла Мирзѐев Асланбеге (КЪМКУ) жеткенди. Проекттерин биринден эсе ашы жарашдырып кѐрозтенгилери ючюн КЪМКУ-ну студентлери Хаулова Диана, Шахмурзова Камилла, Хаширов Азамат, Байкызыланы Артур, Муѐв Исмет эм Слюнов Азамат биринчи жерин алгандыла. Бу университеттен Хадзаѐва Марина экинчи жерге тийши болганды. СКФУ-ну Питиорске Сервис, туризм эмда дизайн институтуну келечиси Сергей Эбагъа уа ючюночю жетгенди.

ОМАРАПАНЫ Мурат.

Тѐбешлу

Ахшы кѐрмючюлеге алланып

КЪМР-де ич илму истрини орунбасары – полцияны башчысы Назир Мостович Махмѐгов журналисте бла биринчи кѐре болушкенди. Ол бу кыулукъга РФ-ни ич илму министрини В. Колокольцевни буйругу бла 2017 жылны 8 февралында салынганды.

Назир Мостович билдиргенге кѐре, жангы кыулукъда ол аслам эс экстремизм эм терроризм, аманлыкчылык бла кыаж кюрошугу, республиканы бюджетин сактауға болушукду. Жаш тѐлю бла ишлеуде ала аманлыкчы кыуулманы ниетлери ладанмазча профилактика иш бардырылгыкты. Школлада, колледжде бла вулада да жаш адамла терс жолга сюелмегиз мадарла этиликдиле. Аланы законну бузарга не кѐлдендиргени тинтилиди.

лады, аны хайырындан жаш тѐлюне экстремизм бла байланы аманлыкчылык саны азайганды. Наркотиклени законсуз сатуу алуу да кыаж контрольда болушукду, дегенди ол.

Быллай социальны сетельде ишленю юсюнден соруу да кѐпорулгенди. Алтыражаылада аланы биринде («Вконтакте-сетѐде») жангы оюнла чыкыгандыла, алаға асламысында акыбалык болмагъанла алдандыла. Алай оюнда аамга борчла салындыла, ахыр борчка кѐре уа ол кеси-кесин илтиорюрге керекди. Къоншуну республикада эми акыбалык болмагъан адам аны хатасындан кеслерин ѐтпорлогенди. Аны ючюн Назир Мостовичге бизде да быллай затла жайылмазча не этилиги сорулганды. Ол белгиленген кѐре, министрствону структурасында социальны сетельде бла энци

ишленген бѐлум барды. «Биз Къабарты-Малкырада быллай затла болмазча битеу ючюночюно саллыкчы», - дегенди. Назир Мостович Махмѐгов 1979 жылда 30 майда Нальчикте тууганды. 2001 жылда Россейни МБД-сыны Москвада юридикский институтуну Чебоксарде филиалын таууханды. Ич ишле органда 1996 жылдан бери ишлейди, оператив-излеу службада 18 жылны урунганды. 2011 жылдан бер КЪМР-де МБД-ны Экстремизмге кыажуу службадына башчылык этип турганды. «Ата журтун ашында кыайыны ючюн» ордени экинчи даражалы майдалы, Кишиликни ордени, КЪМР-ни Башчысыны Сыйлы грамотасы, ведомствону «За боевое содружество», «За отличие в службе» майдаллары, сыйлы грамоталары бла сауыланганды.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфийа.

ОНОУ

Микроаройон сюерге белгиленди

Республиканы ара шахарында «Мишхидж» деген жангы микроаройон ишлендириди. Ол Нальчик сууну он жагысында «Восточный» районну катында орналлыкты, деп билдиргенди шахар округну жер-жерли администрациясыны пресс-службасындан.

Нальчикни генеральны планында мек, микроаройон кыуаргыз жоғоректас чакыш участок берилдик. Проект бла 544 жер илошо болушукду. Алада экинчи кытык юйле ишлендирикди. Анда битеу да 1820 адам жашарыкты. Школ бла сабий сад болушук жерде да белгилидик. Микро-

районну ортасында сатуу-алуу ара, пошта эи банк орныктыдыла, тюкене да ишлендирикди. Солугъа жашин баха, сабийле иянуачу эм спорт майданы да кыуарылкыдыла. Микроаройон он-обеш жылны ичинде битеу-рикди.

Бизни корр.

Конкурс

Учунуу, шатыктык, ангылашыулук

Жашуулары Ислам

Бу кюнөдө үч конкурсу Ара шахар библиотекада кезию өтөдү. Анга Нальчикни, Хасанины, Көңжени бла Акъ-Сууну шолларыны экинчи-тогузунчу классларыны окуучулары кыгшышандыла. Аладан бек кичилерине - 8, бек абдаданыга үч 15 жыл бла эди.

Наму айткан хар сабий да кесилиги бла эни эди. Сөз ючюн, онкылыктык Атталанни Дамира, Кэулииланы Кысайсыны «Талуу болганым - кууанчымды» деген наму-сун ариу окуганыны бла кылай, миллет жыйрык кийит чыкканыны бла да кесине эс бурдурганды. Османлыны Жаннетни намууу малкыр тилде айтканы да кууандырганды. Идар Шагирю, Валерия Югай, Дана Хамова, Жашуулары Ислам, Текуланы Валера, Трамлины Лейля, Иван Кусакни кеслерин чынты артистиче көр-позатгалгандыла.

Жюри, анга үч библиотеканы директору Людмила Машукова, аны орунбасарлары Париса Шорова, Марина Ивашова, бөлөм-

Мечиланы Казим атлы сабий эмда жаш тейло библиотекте, Кэулииланы Кысайн тууганыны 100-жылгынына атип, намулары, башха литература чыгармалары шатык окуганыны «Дуниагя ариу кэздэн кыарогыз!» деген республикалы конкурсуун бардырады.

Аны мураты - ёсип келген тейлоуу закый поэтии чыгармачылыгы бла шагьрейлендириудю, хунерилени ачыкылауду, жаш одамланы киталпа окуркыга келдендириудю, киталпа-ны да даражасын көтөрююдю. Бу иш Кыбарты-Малкьар Республиканы Култура министрствосуун башчылыгы бла бардырылады.

но таматасы Куярманланы Светлана киргенде, конкурсу кыгшышанга назмуу сайлай билгенерине, шатык окуганыларына, басым белгичи тап сала билгенерине, тынгылаулары жоркерегин кыозгалганыларына кырап багы бичегини эмда көп даулашкандан сора республикалы кесегине биланы айыр-гыанды: Валерия Югай, Османлы Жаннет,

Атталанни Дамира

Текуланы Валера, Атталанни Дамира, Жашуулары Ислам, Дана Хамова, Трамлины Лейля, Иван Кусакни.

Конкурсу аыр кесги Мечиланы Казим атлы сабий эмда жаш тейло библиотекта 2017 жылда 22 февральда өтөркиди.

Анда хорлаганга диплолма эмда эзде кыларына затла берилкиде. Суугалуу быыл марда Сабий эмда жаш тейло китал-ны битероссей ыйгыны кууанчылы халда ачылган кезиде бардырылыктыды.

ХОПАЛАНЫ Марзипат
Суратланы автор алгыанды.

Прокуратура

Гражданланы тарыгыуларын сансызлаганылары ючюн - жыйырма эгертину

КЪМР-ни прокуратурасында быттыр республиканы инсанларын приёмыга алынуу, адамдан келген тарыгыулары бла тилеклени тинтүүню эсеплери чыгарылгандыла. Анга аталган кенгешни прокурорун орунбасары Юрий Лавреншун бардырганды.

Ведомство прес-службасында бизге билдиргенериче, жыны ичинде 10,2 миң тарыгыу келгенди, о а аны алдында кезю бла тенгештиргенде, 4,7 проценте асламды (9819). Жылдан-жылга тилеклени саны кебейтени прокуратура адамланы аркинликлерин сактылуу, аланы ангылауу жаны бла ишни бийик даражада толтурганы, законда ачыкылгангер терсикле кетерилгенери бла байлалмы болганын чертигенди.

Тинтүүлөргө сора 1093 тарыгыу тюз болганы ачыкыл-ланганды, ол а 2015 жыл бла тенгештиргенде, 9,7 проценте асламды. Аны бла бирге законла-га 1862 бузуклыкты этилгени тохтадырылганды. Адамланы тилеклерине көрө, 486 эгерти-ну чыгарылганды, содлетте 584 дөү этилгенди, 20 жууалпы кулдукчулга законланы сакта-лыгырангыны ючюн эгертиле чыгарылгандыла, 127 админи-страив иш башланганды.

Республикада законлукнуу болу-муун содзгенде, прокуратура кыгышгырга керекли шартла

ачыкылгандыла. Адамланы асы-амы толтуруу системедэ, жашуу журт-коммуна молкеде, уруну, жашуу халла, жер бла жалгытуу законла толтурулмаганыларын, акылбалык болмаганылары сейрлери сактыланганыларын белгилейдиз. Жылдан-жылга сора приставланы ишлерине тарыгыула уллулай кыалдыла. Быттыр а аладан хар ючюнчосно тюз болганы ачыкылганганды. Битеу бу шартла у а аны болган кемчиликкеге шагьатлык этедиле, деп белгилегендиле жыйында.

Акылбалык болмаганылары эркинликлерин сактылау жаны бла вопроса да кебейгендиле. 2015 жылда аллай 205 айынуу этилген эсе, быттыр а - 379. Алада тюрло-торлоу бузуклыклары юсөндөн айтылганды: ол сарда саулык сакталууга, билим берилге, осу-лук этген органыны ишлерине, жер-жери власть органа халкы-ны жашуу журтла бла жалчыхан-да сейрлерин сакталмаганылары-ны, ол сарда ёксюзлени да, юсеринден эм башкала.

Урунуу бла байлалмы закон-ла толтурулмаганыларын юсеринден 315 тарыгыуу келгенди. Аладан хар экинчиш тюз болганы ачыкылганы, кыабый этилгенди. Асламнда Урунуу кодексин жоруклары толтурулмаганыларыны, айлык заманында берилмегенени

жаны бла кырауула, кыруулуш-техникалы экспертизал эм компьютер тинтиле бардырадыла. Представительствону адреси: **Нальчик шахар, Пушкин атлы орам, 99 (2-чи этаж)**. Телефонлара: **8928 712 54 25; 8928 080 78 82; 8906 493 01 26**.

Юсеринден айткандыла. Жер-жерли самоуправление органыны эмда жууалпы кулдукчу-ланы онуларына 309 тарыгыу этилгенди. Аланы асламы жашуу журт (83), жер халла (64), жолда жоруюню кыоркосуулугу (25), административ бузуклыкка (25) бла байлалмыдыла. Эсепте алыу дисциплинагга, следствияда бла дознаиарда кемчиликкеге образциялары саны уллулай кыалды. Быттыр али 2015 жыл бла тенгештиргенде, 77 проценте аслам болгандыла (894 тарыгыу). Сюд оргалга чыгарган онулары терсикле-рини юсеринден 216 билдикриу этилгенди.

Адамланы приёмыга алыу прокуратураны баш борчла-рындан бири болганын кыал-ганды. Быттыр 2726 инсанны тарыгыуларына бла тилеклери тынгылауу кыалды. Ол сарда при-ёмланы республиканы прокурору, аны орунбасарлары, шахарланы бла районланы прокурорлары да бардыргандыла.

Жыйылган ахча адрес халда саулык адамлага юле-ширидикти, Билетни багыасы юч юсө сомду. Концерт 19.00 сагытта баш-лангыранды. Соорулары бол-ганла бу телефон номерге сөлөшюнлө: **89289120484 (Рустам)**.

Жандауурлук Концерте чакырабыз
Сакталыны Битеуроссей обществостуну Нальчикдеги бөлүмю куура **17 февральда Музыка театра** жандо-уурлук концерт боллукту. Анга республиканы атлары айтылган артистлери да кыатышырыкыдыла. Жыйылган ахча адрес халда саулык адамлага юле-ширидикти, Билетни багыасы юч юсө сомду. Концерт 19.00 сагытта баш-лангыранды. Соорулары бол-ганла бу телефон номерге сөлөшюнлө: **89289120484 (Рустам)**.

Билдириу

Россей Федерацияны «Криминалтиленни соузу» региона аралы жамауат организа-циясыны Кыбарты-Малкьар Республикада представительство ачылганды. Анда бийик квалификациялы специалисте келишүүге көрө криминалистика экспертизаланы хар тюрло-юн, жоллада авария болулманы ачыкыкылау

УЧРЕДИТЕЛЪЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВО

Баш редактор АТТАЛАНЫ Ж.Ж.
РЕДАКЦИЈА:
ТЕКУЛАНЫ Хауа
(баш редактору орунбасары)
ЖАНГУРАЗЛАНЫ Нажабат
(баш редактору орунбасары)
ТОКЪЛУЛАНЫ Борис (жууалпы секретары)
МОКЪАЛАНЫ Зуура
(жууалпы бөлөмнө таматасы)
ТИКАЛАНЫ Фатима (жамауат-политика жашуу бөлөмнө таматасы)

ТЕЛЕФОНЛА: 42-63-01.
Редактору приёмын - 42-63-01.
Баш редактору орунбасары - 42-38-21, 40-04-82.
Жууалпы секретары - 42-66-85.
Секретарин - 40-93-42, Корреспонда - 42-63-52.
РЕДАКЦИЈАНЫ БЕ.ПОМ.ЛЕРИ:
Жамауат-политика жашуу - 42-24-02, 42-67-68.
Култура - 42-75-82, 42-66-76.
Социальный-экономика - 42-66-73, 40-59-18.
Жангылактык эм спорт - 40-39-93, 42-66-71.
Окуучуула бла байлалмыкыла жорютуюу эм реклама - 42-37-94.
Эни корреспондент - 42-68-72.
Тиманчла - 40-28-97, Бухгалтерия - 42-30-87.
Операторла - 40-28-49, 42-39-65.

Редакция авторла бла кыгызт жорютмебин.
Клоп жамауатга ресения этилмейши эм ала арткы кытарымайдыла.
Газете басылганы материалда айтылган оомла редакцины баш бла келешимге болуукыдыла. Алай айтылган хар зат ючюн
Россей Федерацияны басманы юсерди законуу тыишиндикте материалды авторлары кесери жууалдыла.
Редакция авторлардан 4-бет этилгенди (машина бла жазылган 50-бет) кезино аямды.
Газете Басманы эм асымагы информацияны эркинликте куруулуу жаны бла Кыбарты-Малкьар регион инспекцияда 2016 жылда 19 декабрьда регистрация этилгенди.
Регистрация номер — ИИ № Т907-00118. ИИНКЕ — 51532

Газетте башмагы КЪМР-ин Басма эмда асламны коммунистиякы жаны бла кырап комитетини компьютер службагы хазыр эткенди.

Газет «Тетраграф» ООО-ну типографиясында басылганды. Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 33

Газетини ислерине тапкыруу ючюн КЪМР-ин почта сувьяны федеральный Управдыны жууалды.
Телефонла: 76-01-28, 76-01-10

Газетини рошмага сатыу ючюн КЪМР-ин «Испечник» акционер обществостуну жууалды.
Телефон: 42-49-34

Номерге графике кере 19.00 сагытта кыд салынанды. 20.00 сагытта кыол салынганды

ГАЗЕТНИ НОМЕРИН ЧЫГАРЪАНЫЛА:
Мокъланы Зуура - декурый редактор;
Керчиланы Зульфия - жууалпы секретарыны орунбасары;
Зезаланы Лида - (2-чи бетте);
Бийчеккуланы Жаннета - (3,4-чи бетте) - корректорла.
Тиражи 2100 экз. Заказ № 172
Багытасы 10 сому.

36000, Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 5.
Электрон почта: ebor_50@mail.ru

Футбол

Эм кызыуу сермешле - чемпионатны ахырында

Бу кюнөдө республиканы футболдан чемпионатыны эм магынады матчылардан бири болганды: Нальчикни «Зведа» командасы «Кахун» бла тыошгенди. «Зведа» кыш чемпионатыны алты кере чемпионууду, ол а битеу башха командаланы бирге аласак да, кебөрөкди. «Кахун» а бусагь-атда эм кочлоге саналды. Ары дери оюнда «Школа №31» Прохладныйни «Горис-179» командасын хорлаал-мы кылгандыла. Ала, анда кытыгып, юч очкуну алсала, алтыга чыгарык эдиле. Алай оюн сойегенери «Велес» анды. Тол ууртуга көп амал чыкканды, алай ала берил-ген оглыны хайырланалмагь-андыла.

«Школдан» он адам ойнагь-ныды. Хорларга чыркууну да ала аттендиле. Матч 0:0 эсеп бла бошлганды, очкола бла «Школа №31» «Кахуну» жет-генди, алай а озалмагь-анды. «Кахун» да «Зведа» бла тыо-бешиюнде айтырча жетишим-ли болламагь-анды. Ол угай, биринчи таймда окуна «Зве-да» аланы кыабакларына гол кийиргенди. Экинчи таймда кахунчула эс жыйганча ке-рюннгендиле, алай дагыда бир топну жибергендиле, алай бла 2:0 эсеп бла кытыдыргь-андыла. Эки голну да Азамат Кожев урганды.

Алычыны санындан, аладан сора да, эки команда кууанды-дыргандыла. Алга «Велес» «Спартак-Нальчикни» жаш тейло командасын онгалганды (гол: Константин Михайлов), спартакчыла у арда «Ансар-ны» кыгкандыла (гола: Мурат

Нальчикни футболдан ачык кыш чемпионатыны «Жер-жерли администрацияны башчысыны кубогуну» турнир таблицасы

п/п	Команда	О	К	Т6	X	И	Оч
1.	«Кахун»	12	9	1	2	15-6	28
2.	«Школа №31-Русгидро» Наль-чик	12	9	1	2	26-16	28
3.	«Велес» Карагач	12	8	2	2	21-9	26
4.	«Зведа» Нальчик	12	8	2	2	25-11	26
5.	«Спартак-Нальчик-дубль»	12	7	4	1	23-11	25
6.	СК «Союз-Сармаково» Наль-чик	12	5	4	3	2 6 - 19	20
7.	«Мурбек-СДЮШОР» Наль-чик	12	5	3	4	14-14	18
8.	«Куркужин-Терек» Куркужин	12	5	2	5	19-17	17
9.	«Ансар» Нальчик	12	5	1	6	19-26	16
10.	«Автомобиль» Бахсан	12	4	3	5	13-17	15
11.	«Спартак» Нальчик	12	4	0	8	18-23	12
12.	«Спартак-Нальчик-2000»	12	3	1	8	10-15	10
13.	«Горис- 179» Прохладный	12	2	4	6	13-22	10
14.	«Шадги» Закоково	12	3	0	9	13-24	9
15.	«ЛогоВаз» Бабугент	12	2	0	8	13-35	8
16.	«Спартак-Нальчик-юноши»	12	1	2	9	9-21	5

Топсу а кыаллы хорлам?! Кыраучуланы бютон бек ачыу этдиргени прохладначыла-ны командаларыны санында

Эм кызыуу «сермешле» уа турнир таблицаны тыюнде команда ланы араларында боллук болуура. Хау, спартак-чыла кыалган оюнда эңгиде дери ётгөн онки матчдан көп очко жыйсала да, жерлерин сакталыкты тыюндюле. Кыоркуучу болумда дагыда төрт команда турдыла, аланы бир бирден эки очко айырады. Алай эсе уа, быландан не да сакталарга боллуктуу. 12-чи турнир эселери: «Горис-179» - «Школа №31-Русгидро» - 0:0 «Ансар» - «Спартак-Нальчик-дубль» - 2:4 «Куркужин-Терек» - «Авто-мобиль» - 1:1 «Спартак-Нальчик-юноши» - «Велес» - 0:1 «Спартак-Нальчик-2000» - «Шадги» - 2:0 «ЛогоВаз» - «Спартак» - 1:0 «Зведа» - «Кахун» - 2:0 «Мурбек-СДЮШОР» - СК «Союз-Сармаково» - 1:1

Виктор ШЕКЕМОВ.

Эркин тутушуу

Кичи гёжефлени уллу жетишимлери

Дагыстанны Хасавюрт ша-харында 2003-2004 жылда тууган спортчуланы ара-ларында эркин тутушудан Олимпиаданын чемпиону Мурад Умахонов саугыларына биринчи республикалы ачык турнир бардырылганды. Анга Кыбарты-Малкьардан, Чеченден, Дагыстандан, Ши-мал Остия-Аланиядан бла Москвадан жыйырма коман-да кыатышканды, битеу да 200-ден аслам адам. Ала он ауурлук катогорияда тутуш-кандыла.

Окмазов, спорту сыйлы уста-сы, Олимпиаданы чемпиону Мурад Умахонов, Олимпиада-ны эки кере чемпиону Мавлет Батыров, Европаны эки кере чемпиону, спорту сыйлы устасы Багаудин Умахонов келгендиле. Бизни республикадан тур-нирге «Хасанин» бла «Огьары Мэлкьар» спорт клубула бла Черек районну сабий жаш тейло спорт школунда журау этген жашкычылары жыйым-дык командасы кыатышканды. Кызыуу сермешле ала аслам майда да кыгкандыла. Кеслерини ауурлук кате-

горияларында Атабийланы Расул, Мецелланы Ибрагим (Кыашхатау) комош майдала алгь-андыла. Чабдарланы Расул (Кыашхатау), Гузюйланы Алан (Хасанин) ючюнчө жерге чыккыганды. Сарбашланы Халид (Огьары Малкьар) бешинчи болганды. Алы жер-лени алгангага кубокла, майдала бла ахча саугыла берилгендиле. Жашкычылары тренерле За-николаны Азрет, Мисриланы Элдар, Ахметланы Солтан, Ажоланы Юсуп, Исмайл, Азамат, Ибрагим юйретедиле. **КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.**

РЕДАКЦИЈАНЫ ЭМ ПЕДАТАРЫНЫ АДРЕСИ:
36000, Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 5.
Электрон почта: ebor_50@mail.ru